

ΝΙΚΟΣ ΓΚΑΤΣΟΣ
Με τον ήλιο γείτονα
Τραγούδια του Νίκου
Γκάτσου φωτισμένα
από τον ήλιο του
δημοτικού τραγουδιού

Επιμέλεια Αγαθή
Δημητρούκα.
Εκδόσεις Πατάκης, 2021,
σελ. 168, τιμή 12,20 ευρώ

Τα «δημοτικά» του Γκάτσου

«Ο ποιητής, γεννημένος στα “κακοτράχαλα βουνά” της Αρκαδίας, καλλιέργησε το ποιητικό του ένστικτο με το δημοτικό τραγούδι και, χωρίς υπερβολή, χάρη σ’ αυτό προτίμησε για την ποίησή του τη μορφή που τραγουδιέται». Ενδιαφέρον και πειστικό το επιχείρημα που δίνει η Αγαθή Δημητρούκα για την αφοσίωση του Γκάτσου στο τραγούδι, στη στιχουργία, και όχι στην ποίηση, μετά την έκδοση της ποιητικής συλλογής *Αμοργός* το 1943. Το επιχείρημα αυτό υποστηρίζει αναλυτικότερα στον τόμο *Με τον ήλιο γείτονα. Τραγούδια του Νίκου Γκάτσου φωτισμένα από τον ήλιο του δημοτικού τραγουδιού* (Πατάκης, 2021), παρουσιάζοντας τραγούδια του Νίκου Γκάτσου σε αντιπαραβολή με δημοτικά τραγούδια για να δείξει τον διάλογο μεταξύ τους. Το υλικό οργανώνεται σε οκτώ ενότητες, οκτώ θεματικούς κύκλους (ακριτικά τραγούδια, κλέφτικα και ιστορικά, της ξενιτιάς, ερωτικά, νανουρίσματα, μοιρολόγια, του κλασικού ιαμβικού δεκαπεντασύλλαβου, λαογραφία). Ανάμεσα στα άλλα, πολλά αγαπημένα τραγούδια του Γκάτσου, όπως το «Μίλησέ μου», η «Μπουρνοβαλιά», ο «Τσάμικος», το «Στου Διγενή τα κάστρα», ο «Μανιάτικος εσπερινός». Τραγούδια που βρίσκονται μεν στη συγκεντρωτική έκδοση *Όλα τα τραγούδια* (Πατάκης, 2018), αλλά

αποσπασμένα εδώ φωτίζουν τη σχέση του Γκάτσου με τη δημοτική παράδοση, που θα αναδειχθεί συνοδεία μουσικής σε συναυλία που ετοιμάζεται με αφορμή τη διακοσιετηρίδα από την Ελληνική Επανάσταση. Σχόλια και ένα γλωσσάρι και βιβλιογραφία κάνουν τον τόμο χρηστικό για όσους μελετούν τόσο το έργο του Γκάτσου όσο και το δημοτικό τραγούδι αλλά και τους σύνθετους τρόπους με τους οποίους λειτουργεί η διακειμενικότητα και το πώς ο λαϊκός λόγος μπολιάζει την έντεχνη δημιουργία.

ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΚΟΥΖΕΛΗ